

FIZIKALNE LASTNOSTI VODE

V drugi vaji smo preučevali fizikalne lastnosti vode. Najpomembnejša fizikalna lastnost morske vode je temperatura (merili smo jo že v vaji št. 1). Pomembna je za življenje v morju, gibanje morske vode (tokovi), posredno pa vpliva tudi na podnebje. Najpomembnejše je to, da se morje v primerjavi z ozračjem in kopnim počasi segreva in ohlaja. Vzrok je v slabši toplotni prevodnosti, pa tudi v tem, da se večji del sončne energije odbije od morske gladine oz. porabi za izhlapevanje vode. Več pozornosti smo namenili barvi in vonju vode ter se posvetili filtriranju.

Tako kot v prvi vaji smo opazovali na dveh krajih in sicer vodo v laguni in vodo v morju. Eno čašo smo napolnili z destilirano vodo, ki nam je služila za kontrolo, v drugo pa smo zajeli morje. Obe smo drugo zraven druge postavili na bel papir zaradi lažje primerjave. Barvo smo opazovali od zgoraj navzdol in ugotovili, da je morje brezbarvno. Nato smo celoten postopek ponovili z vodo iz lagune in ugotovili, da je ta rjavkasta. Naše morje je šelfno morje. Vzporedno s prozornostjo se večja tudi modrina morja. Zaradi plitvosti ima barvo svetlo modrih odtenkov, ki ob obali preide v zeleno modre ali rjavo modre, odvisno od alg na dnu. Vsekakor smo ugotovili, da barva, ki jo ima voda, ko jo gledamo v morju ni enaka tisti, ko vodo zajamemo v čašo. To pa zato, ker daje morju barvo podlaga na dnu. Na nekaterih delih slovenske obale se zdi morje zelo umazano in onesnaženo, ker je rjave barve, pa ni. To je le barva flišne podlage, ki je značilna za ta predel.

pazovali smo tudi vonj. Glede na vrsto vonja ločimo osnovne tipe: vonj po trohnenju, vonj po zemlji, vonj po gnoju, vonj po gnilobi, vonj po fekalijah (greznici) in vonj po ribah. Čašo z morjem smo pretresli nato pa povohali. Meni je morje dišalo po soli. In ko smo povohali še vodo iz lagune, je ta imela vonj po razpadajočem lesu (po trohnenju). Razlog za ta vonj je v tem, da voda v laguni ves čas stoji pri miru, saj v njej ni tokov, ki bi jo mešali in ji dajali svežino. Tako se v njej nabirajo različni naravni materiali (trava, les), ki začnejo po določenem času razpadati. Najbolj me je razveselilo to, da nisem vonjala fekalij, čeprav jih verjetno še vedno spuščajo v morje. Določili smo še jakost vonja. Pomagali smo si z Ballovo lestvico, po kateri so vonji razporejeni od 0 do 5. In sicer 0 = brez vonja – pomeni, da vonja ne zaznaš, 1 = zelo slab vonj – tak vonj zazna samo strokovnjak, 2 = slab – vonj zaznaš, ko te nanj opozorijo, 3 = zaznaven – tak vonj je rahlo raznaven, 4 = razločen – privlači pozornost in 5 = močan – močan vonj. Vonj vode v morju je bil zaznaven, vonj vode v laguni pa razločen.

Določili smo tudi pH in sicer s pomočjo pH lističev, ki smo jih pomočili v čašo z morjem in v čašo z vodo iz lagune. V obeh primerih je pH 7, kar pomeni, da morje in voda v laguni nista ne kislila ne bazična, pač pa sta nevtralna.

Vodo smo tudi filtrirali. V eno čašo smo zajeli morje, v drugo pa smo položili zgiban filtrirni papir in morje iz prve čaše zlili nanj. Ko se je prefiltriralo smo ugotovili, da v njem ni delcev. Postopek smo ponovili še z vodo iz lagune. V njej pa so bili večji delci in sicer listi trave, drobne vejice, droben pesek. Stjuža je plitva laguna z muljastim dnom. Ker je laguna in nima pretoka, se v njej zadržuje brozga.

Morje onesnažujejo odplake in industrijskih obratov ter odplake iz gospodinjstev (marsikje ob obali ni urejene kanalizacije), nekaj pa jih s seboj prinesejo še reke, ki se izlivajo v morje. Količina odplak se še poveča v turistični sezoni, ko se na obalno območje zgrne povečano število ljudi. Te snovi so hranila za alge, katere prizadanejo morske in obmorske ekosisteme, ki se počasneje obnavljajo, ali pa slabijo in umirajo. Cvetenje in sluzenje, ki se pojavljata kot posledica, pa seveda odganjata turiste. V Strunjskem zalivu je morje čisto.

Dakaz za to je tudi gojišče školj klapavic, ki jih lahko gojijo le v čisti vodi, ker sicer one čistijo vodo in so ato lahko zdravju nevarne. Vprašanje pa je kako je z vodo v Portorožu, kjer se v poletnem času na zelo majhni površini kopa veliko kopalcev, ki sigurno prispevajo k onesnaženosti. Sicer pa naj bi bilo na splošno naše morje dokaj čisto.

Nikoli nisem razmišljala, da je barva morja pravzaprav odvisna od kamninskega dna. Naše morje se mi je zato vedno zdelo zelo umazano. A ni, rjava barva je le posledica flišev na njegovem dnu.

VIRI IN LITERATURA:

- http://www.ff.uni-lj.si/geo/gradiva/studijska_gradiva/geografija_turizma/files/Geografija%20turizma%20-%20Skupaj_2.pdf
- dr. Jurij Kunaver, OBČA GEOGRAFIJA, DZS, Ljubljana 2000